

Lp.	Wydział Pedagogiki i Psychologii		Instytut Psychologii				PSYCHOLOGIA	
	POMOC PSYCHOLOGICZNA							
Rok	IV	Liczba godzin	w tym:				Forma zaliczenia	ECTS
Semestr	7		wykł	sem	ćw	Lab		
System studiów	studia stacjonarne	30			30		kolokwium	
	studia niestacjonarne	30			30		kolokwium	
Typ przedmiotu	obowiązkowy							
Wymagania wstępne	brak							
Założenie i cele przedmiotu	Zapoznanie studentów z podstawowymi zasadami udzielania pomocy psychologicznej. Zaznajomienie ich z wybranymi regułami budowania relacji terapeutycznej / relacji pomagania. Przedstawienie technik pracy z pacjentem / klientem indywidualnym jak i z grupą i czynników sprzyjających postępowi procesu pomagania, tzw. „czynników leczących”.							
Metody dydaktyczne	dyskusja na podstawie literatury, elementy warsztatowe – ćwiczenia kontaktu w relacji indywidualnej, elementy audiowizualne.							
Forma i warunki zaliczenia	Ocena końcowa składać się będzie z następujących składowych: wyniku kolokwium zaliczeniowego i aktywności studenta punktowanej podczas zajęć. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny końcowej jest pozytywna ocena z kolokwium zaliczeniowego. Student ma prawo do dwóch nieobecności Każdą następną ma obowiązek zaliczyć w czasie dyżurów wyznaczonych przez prowadzącego.							
Treści kształcenia	<p>Tematy:</p> <p>Blok I. Terapia indywidualna - czym jest pomoc psychologiczna?</p> <ol style="list-style-type: none"> Zajęcia wprowadzające. Rozumienie pojęcia relacji terapeutycznej – poznanie zasad budowania relacji terapeutycznej w pracy indywidualnej z pacjentem. Knapp H. Komunikacja w terapii, (rozdział 1, s. 19-42) Grzesiuk L.(red) Psychoterapia. Teoria (część 2, rozdział 8) Okun B.F. Skuteczna pomoc psychologiczna, (rozdział 2, s. 27-55) (uzup.) Grzesiuk L., Styła R.: Psychoterapia bez tajemnic (rozdział 9 i 10) - (uzup.) Pierwsze sesje – na co zwracać uwagę i co jest ważne? Knapp H. (2009). Komunikacja w terapii (rozdział 2, s. 49-74) Efektywna komunikacja – podstawowe i zaawansowane umiejętności komunikacyjne; wybrane techniki prowadzenia dialogu Knapp H. (2009). Komunikacja w terapii (rozdział 3, s. 75-99 i rozdział 5, s. 119-165). Okun B.F. (1997) Skuteczna pomoc psychologiczna. (rozdział 3), s.57-89 Ćwiczenia w byciu w relacji z pacjentem – pozycje słuchania terapeutycznego (cz. 1) Enright J. (1985) Pozycje słuchania terapeutycznego [w:] Nowiny psychologiczne, nr 3, s.25-55 Ćwiczenia w byciu w relacji z pacjentem – pozycje słuchania terapeutycznego (cz. 2) Enright J. (1985) Pozycje słuchania terapeutycznego [w:] Nowiny psychologiczne, nr 3, s.25-55 Komunikacja emocjonalna (empatia, walidacja, normalizowanie, poznawanie własnej perspektywy, monitorowanie własnych emocji, kierowanie przeciwprzeniesieniem, radzenie sobie z uprzedzeniami. Knapp H. Komunikacja w terapii (Roz. 4, s. 100-118) Opór w terapii i sposoby radzenia sobie z oporem Enright J: Pomaganie bez oporu (w:) J. Santorski (red.). ABC Pomocy psychologicznej. Warszawa: Wyd. J. Santorski, s.31-59. Kottler, J.A., (2003). Opór w psychoterapii. Jak pracować z trudnym klientem? Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, rozdz. 1 (Skąd się bierz opór?, s. 17-26). 							

	<p>9. Poznanie i analiza czynników leczących w psychoterapii na przykładzie modelu pracy w terapii psychodynamicznej + analiza nagrania wideo Prochaska J.O., Norcross J.C. (2006). Systemy psychoterapeutyczne. Analiza transteoretyczna. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia (rozdz. 3, s.69-106)</p> <p>Blok II. Pomoc psychologiczna grupowa i psychoterapia grupowa</p> <p>10. Poznanie zasad pracy grupowej oraz wybranych czynników oddziaływania terapeutycznego w procesie grupowym („czynników leczniczych”). Grzesiuk, L. (red.) (2005). Psychoterapia: Praktyka. Warszawa: Wydawnictwo ENETEIA. (Roz. 1 i 3) Bernard, H.S., MacKenzie, K.R., (2000). Podstawy terapii grupowej. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Roz. 1, s. 14-24; Roz. 2, s. 46-68 (uzup.)</p> <p>11. Trudne sytuacje w grupie terapeutycznej i trudni pacjenci. Grzesiuk, L. (red.) (2005). Psychoterapia: Praktyka. Warszawa: Wydawnictwo ENETEIA. (Roz. 2 i 4) Bernard, H.S., MacKenzie, K.R., (2000). Podstawy terapii grupowej. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Roz. 5, s. 128-157</p> <p>12. Terapia grupowa – warsztat + analiza nagrania wideo</p> <p>13. Kolokwium zaliczeniowe – 11.01.2018 (studia stacjonarne) Kolokwium zaliczeniowe – 09.01.2018 (studia niestacjonarne)</p> <p>Blok III. Pomoc rodzinie w kryzysie - psychoterapia rodzinna</p> <p>14. Poznanie zasad pracy terapeuty rodzinnego (budowanie relacji terapeutycznej i współpracy terapeutycznej) oraz wybranych czynników oddziaływania terapeutycznego w procesie zmian w rodzinie („czynników leczniczych”). Goldenberg H., Goldenberg I., (2006) Terapia rodzin. Kraków: Wyd. U.J, Roz. 4 („Rodzina jako system psychospołeczny), s. 75-97. Grzesiuk, L., (red.) 2005). Psychoterapia: Teoria. Tom. I. Warszawa: Wydawnictwo Psychologii i Kultury ENETEIA. (uzup.) Namysłowska, I., (1997). Terapia rodzin. Warszawa, Springer PWN. (uzup.)</p> <p>[Blok IV (uzupełniający). Zagadnienia etyczne i proces szkolenia w procesie psychoterapii] Trudne sytuacje w praktyce psychoterapeutycznej - dylematy moralne w zawodzie psychoterapeuty a. Analiza zasad kodeksu etycznego psychologa praktyka w odniesieniu do praktyki terapeutycznej b. Szkolenie się w zakresie zdobywania kompetencji zawodowych psychoterapeuty c. Rola superwizji w rozwoju zawodowym. Fengler, J., 2000: Pomaganie mężczyznom. Wypalenie w pracy zawodowej. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk, roz. 5 (Obciążenie przez samego siebie, s. 43-51), roz. 6 Obciążenie w związku partnerskim, rodzinie i kręgu przyjaciół, s. 52-56), roz. 7 (Obciążenie przez klientów, s. 57-67). Grzesiuk, L., (red.) 2005). Psychoterapia: Tom III. Warszawa: Wydawnictwo Psychologii i Kultury ENETEIA. (Roz. 10, s. 243-251); Roz. 27 („Problemy etyczne w psychologii”, s. 453-463). Ten blok zajęć jest realizowany podczas całego semestru (podczas dyskusji nad specyfiką poszczególnych form pracy: indywidualnej, grupowej i rodzinnej).</p> <p>15. Zajęcia podsumowujące i zaliczeniowe</p>
<p>Literatura podstawowa i uzupełniająca</p>	<p>Literatura podstawowa: Okun B. F. (1997): Skuteczna pomoc psychologiczna. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia. Knapp H. (2009). Komunikacja w terapii. Warszawa: PWN. Enright J: Pomaganie bez oporu (w:) J. Santorski ABC Pomocy psychologicznej. Kottler, J.A., (2003). Opór w psychoterapii. Jak pracować z trudnym klientem? Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, roz. 1 (Skąd się bierze opór?, s. 17-26). Bernard, H.S., MacKenzie, K.R., (2000). Podstawy terapii grupowej. Gdańsk, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. Corey Schneider, M., Corey, G., 1995: Grupy. Zasady i techniki grupowej pomocy psychologicznej.</p>

	<p>Warszawa. Instytut Psychologii Zdrowia i Trzeźwości, PTP.</p> <p>Dobrzańska-Socha, B., (1992). Propozycja profesjonalnego prowadzenia grup wsparcia. <i>Nowiny Psychologiczne</i>, nr 2, 77-87.</p> <p>Goldenberg H., Goldenberg I., (2006) <i>Terapia rodzin</i>. Kraków: Wyd. UJ</p> <p>Grzesiuk, L., (red.) (2005). <i>Psychoterapia: Teoria</i>. Warszawa: Wydawnictwo Psychologii i Kultury ENETEIA.</p> <p>Kressel K., 2005: <i>Mediacje</i>. W: M. Deutsch, P. Coleman (red.) <i>Rozwiązywanie konfliktów. Teoria i praktyka</i>. Kraków:2005, Wydawnictwo UJ.</p> <p>Namysłowska, I., (1997). <i>Terapia rodzin</i>. Warszawa, Springer PWN.</p> <p>Prochaska J.O., Norcross J.C. (2006). <i>Systemy psychoterapeutyczne. Analiza transteoretyczna</i>. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia.</p> <p>Fengler, J., 2000: <i>Pomaganie mężczyznom. Wypalenie w pracy zawodowej</i>. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.</p> <p>Pawlik J. (red.) (2008). <i>Psychoterapia analityczna. Procesy i zjawiska grupowe</i>. Warszawa: Wydawnictwo ENETEIA. (Roz. 1-8)</p> <p>Grzesiuk, L. (red.) (2006). <i>Psychoterapia: Praktyka</i>. Warszawa: Wydawnictwo ENETEIA. (Roz. 1-4)</p> <p>Enright J. (1985) <i>Pozycje słuchania terapeutycznego [w:] Nowiny psychologiczne</i>, nr 3</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Grzesiuk L., Styła R., red. (2009): <i>Psychoterapia bez tajemnic. Podstawowa wiedza i praktyczne wskazówki</i>. Warszawa:Difin.</p> <p>Haley J. (1995): <i>Niezwykła terapia. Techniki terapeutyczne M.H. Ericksona</i>. Gdańsk, GWP.</p> <p>Rogers C.R. (1991). <i>Terapia nastawiona na klienta. Grupy spotkaniowe</i>. Wrocław. Thesaurus Press, s. 5-54.</p> <p>Sills Ch., Fisch S., Lapworth P., (1999). <i>Pomoc psychologiczna w ujęciu Gestalt</i>. Warszawa. Instytut Psychologii Zdrowia, PTP.</p> <p>Tanalska A. (1991). <i>Relacja Ja-Ty w terapii Gestalt</i>. (W:) M. Lis-Turlejska (red.). <i>Nowe zjawiska w psychoterapii</i>. Agencja Wyd. J. Santorski a. Co., Warszawa.</p> <p>Jedliński K. (1993). <i>Sztuka słuchania</i>. (W:) J. Santorski (red.) <i>ABC psychologicznej pomocy</i>. Agencja Wyd. J. Santorski a. Co., s. 13-26.</p> <p>Churb H. (1986). <i>Strategiczna psychoterapia krótkoterminowa w warunkach klinicznych</i>. "Nowiny Psychologiczne", nr 5-6, s. 2-11.</p> <p>Rakowska J.M. (2005). <i>Skuteczność psychoterapii</i>. Warszawa: Wydawnictwo Scholar.</p> <p>Adams K., Galanes G.J., (2008). <i>Komunikacja w grupach</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.</p> <p>Yalom I. (2006). <i>Psychoterapia grupowa. Teoria i praktyka</i>. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.</p>
<p>Prowadzący zajęcia</p>	<p>mgr Krystyna Buszman</p>